

En sikker start på livet

Når man som forælder køber baby plejeprodukter eller legetøj, er det sidste, man tænker på, om de indeholder kemikalier, der kan skade deres barn. Men forældre skylder sig selv og deres baby at vide alt om de produkter, de bruger, de potentielle risici og hvordan man finder egnede alternativer. Babyer er særligt modtagelige over for kemikalier som følge af deres hurtige vækst og udvikling. Selv udsættelse for små doser af almindelige hverdagskemikalier kan have en gennemgribende indvirkning på deres fremtidige sundhed, indlæring og udvikling.

Formålet med denne artikel er at gøre forældre og fagfolk klar over, at nogle legetøjs- og baby pleje produkter indeholder stoffer, der kan forstyrre hormonernes aktivitet, skade barnets udvikling af hjernen og føre til en bred vifte af sundheds- og adfærdsmæssige problemer senere i livet. Med stigningen i astmatiske sygdomme, indlærings- og ADHD lidelser og andre sygdomme, er behovet for at hjælpe babyer med at udvikle deres fulde potentiale som sunde og intelligente børn mere vigtigt end nogensinde.

Prenatal udvikling

Hvad der sker i de første kritiske måneder af graviditeten kan påvirke barnets fremtid. Alt det, moderen indtager vil nå baby gennem moderkagen eller fostervandet. Alkohol kan for eksempel forstyrre celleudviklingen, og kemikalier i cigaretrøg kan forhindre ilttilførslen til hjernen og fratage barnet både calcium og protein. Forskning indikerer, at phyto-østrogener, der findes i visse vegetabiliske produkter, herunder soja, kan påvirke den reproduktive udvikling hos det mandlige foster. Lang tids brug kan føre til tidlig pubertet hos piger, sen pubertet hos drenge, sterilitet og andre reproduktive problemer senere i livet. Rensemidler, tonere, deodoranter og hud cremer kan også indeholde østrogener, der kan komme ind i moderens krop gennem huden og skade det ufødte barn.

Hudplejeprodukter

Babyer er meget følsomme over for giftige stoffer som en følge af permeabiliteten af deres hud og umodenheden af deres immunsystem. Fra det øjeblik de fødes, udsættes de for et utal af stoffer, før deres hud har udviklet sin egen beskyttende barriere. Med den eksplosive udvikling af børnepleje produkter såsom shampoo, cremer og pudder, er det næppe overraskende, at eksem, astma og andre sundhedsmæssige lidelser er fortsat med at stige hvert år. Disse produkter kan indeholde et acceptabelt niveau for et kemikalie for en voksen,

men er langt ud tolerable niveau for en baby. Forskning fortæller os nu, at nogle af de produkter, som vi påfører barnets hud indeholder parabener (methyl-, ethyl-, propyl- og butylparaben), syntetiske konserveringsmidler, som hæmmer væksten af organismer. Parabener opfører sig som hormoner, forstyrrer immunsystemet og den reproduktive udvikling. Der er også rapporter om små børn, der har udviklet brystet efter at have været udsat for shampooer, der indeholder østrogen-baserede parabener. Parabener kan påvirke udviklingen af babyens hjerne og andre organer. Fordi de er gemt i kroppen, kan det tage år før end virkningen indtræffer

Følgende produkter er ikke sikre for børn:

- Baby olie - en blanding af flydende kulbrinter fremstillet på basis af råolie, som stopper porerne, beskadiger huden og forårsager allergiske reaktioner, der kan føre til leddegigt, migræne, epilepsi og sukkersyge
- Vaseline - kommer fra olie og anvendes i industrien som en metalkærevæske. Hæmmer indtagelsen af ilt og frigivelse af kulstof kuldioxid, som kan stoppe porerne og kvæle huden. Kan påvirke nervesystemet og immunforsvaret efter længerevarende eksponering
- Lanolin - findes ofte i kosmetik og cremer. Kommercielt produceret lanolin kan indeholde dioxiner, der er kræftfremkaldende. Forbindes med adfærdsforstyrrelser såsom Attention Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) og andre indlæringsvanskeligheder. Høje koncentrationer af dioxiner er blevet fundet i modermælk, hvilket rejser bekymringer om potentielle forstyrrelser hos brystbørn
- Baby lotion - kan indeholde parabener og propylenglykol, en industriel anti-frost, der kan trænge ind i huden og forårsage lever abnormiteter og nyreskader. Medmindre der er et hud problem, har de fleste babyer ikke brug for dem
- Baby vådservietter - kan indeholde alkohol, propylenglycol og parabener
- Baby pudder - en meget blød type af sten, der kan trænge ind i luftvejssystemet og forårsage åndedrætsbesvær ved indånding i store mængder
- Baby shampoo - kan indeholde syntetiske stoffer, såsom natrium laureth sulfat (SLS), der anvendes til at lave skum og give produktet vaskeegenskaber. SLS kan forårsage øjenirritation, hududslæt, hårtab, arp og andre allergiske reaktioner. SLS kan trænge ind i blodsystemet ved blot én indsæbning. Det eneste baby behøver for at holde sig ren er et bad med varmt vand.

Selv om ingredienser kan angives på emballagen, er der ingen virksomheder, der advarer om tilstedeværelsen af kræftfremkaldende stoffer i deres produkter. Der er

heller ingen juridiske grænser for udtrykkene "naturmedicin", "naturlig" eller "allergivenlig", som kan betyde, hvad fabrikanten end måtte ønske. Tilsyneladende "grønne" produkter kan have skjulte ingredienser såsom parabener.

Hvis produkterne skal bruges på babys sarte hud, så disse bør ikke indeholde antiseptiske eller svampedræbende midler, konserveringsmidler, parfume eller farvestoffer. I stedet brug en salve uden tilsatte kemikalier eller bare bruge almindeligt vand og vat.

Phthalater

Forskere har fundet en stærk og konsekvent sammenhæng mellem phthalater og forekomsten af astma, bronchitis og andre relaterede lidelser hos babyer og småbørn. Phthalater bruges til at stabilisere duftstoffer og gøre plast blødt og fleksibelt. De findes i mange almindelige produkter fra lotions og aerosoler til plastiklegetøj og vinylgulve. Stigningen i åndedrætsproblemer er næppe overraskende i betragtning af den kendsgerning, at babyer tilbringer en stor del af deres tid tæt på jorden, hvor phthalater insamles i støvet. Babyer, der sover på vinylovertrukne madrasser, kan også indånde de kemiske molekyler, som derefter ophobes i kroppens fedtdepoter. Phthalater, der ikke nedbrydes kan forstyrre funktionen af hormoner, der regulerer kroppens forskellige processer, såsom stofskiftet, vækst og normal seksuel udvikling. Phthalater kan også forårsage spontane aborter, fødselsdefekter og reproduktive problemer. En nylig undersøgelse viste, at gravide kvinder med høje phthalat niveauer havde større sandsynlighed for at føde drenge med genitale abnormiteter.

Phthalater trænger ind i babys krop gennem fostervandet og påvirker hjernen, vævsudviklingen og produktionen af det mandlige kønshormon testosteron. Problemer såsom lav sædkvalitet (siden 1940 er sædkvaliteten faldt med 50 procent på verdensplan), barnløshed, bryst- og prostatakræft viser sig først senere i livet. Den største bekymring forbindes med plastiklegetøj fremstillet af PVC (polyvinylchlorid eller vinyl), som laves ved at kombinere meget giftige kemikalier til fremstilling af det endelige materiale. Overdreven tygning eller sutning kan fremskynde frigivelsen af phthalatet di-isononyl, der er potentielt giftigt, selv i små mængder. Sutter og mælkeflaskesutter er dog lavet af latex eller silikone, som ikke bør give anledning til bekymring, medmindre barnet er allergisk over for proteinet i latex. Trods hård modstand fra industrien, blev brugen af phthalater til fremstilling af baby legetøj i England forbudt i 1999. Kina, som producerer 85 procent af verdens legetøj, har siden forbudt at anvende dem i produkter lavet til Europæiske marked. Alligevel kommer der

over 40 nye kemiske produkter ind på markedet hver uge, og kun få bliver ordentligt testet. Omkring 30 procent af legetøj og hjælpemidler på detailhandlernes hylder menes at indeholde phthalater. Phthalater kan stadig være at finde i legetøj til ældre børn, mad containere, kosmetik og husholdningsprodukter

Selv om det er umuligt helt at undgå kontakt med produkter, der indeholder skadelige kemikalier, kan man forhindre, at babyer og små børn putter plast objekter i munden. der ikke er beregnet til dette formål. Generelt gælder, at ting lavet af blød plastik bør undgås. Det bedste råd er at kun købe legetøj fremstillet af naturlige materialer, såsom massivt træ med en ikke-giftig finish, gummi eller organiske tekstiler såsom bomuld, hamp eller uld. Stigende sundhedsmæssige problemer har tvunget nogle fabrikanter til at skifte til mindre kontroversielle materialer såsom polyethylen eller EVA plast, som ikke indeholder phthalater. Flere store detailkæder har fjernet potentielt farlige produkter og fører kun produkter, der er frie for phthalater. Virksomheder engageret i en PVC-fri politik omfatter Ikea, Boots, The Early Learning Centre og Mothercare. Andre sætter 'PVC-fri' etiketter på nogle af deres produkter. Desværre er kemiske tilsætningsstoffer ofte ikke opført på produktmærkerne. Den bedste måde at finde ud af, om et produkt er phthalat- og PVC-frit, er at kontakte producenten direkte.

Bisphenol-A

Bisphenol-A (BPA), som er en af de grundlæggende byggesten i polycarbonat plast, har for nylig domineret overskrifterne som en potentiel sundhedstrussel for babyer. Selv om BPA er blevet anvendt til fremstilling af plast sutteflasker og mad containere i mere end 40 år, tyder forskning på, at kemikalie kan sive ned i modermælkserstatningen og opbevaret babymad i takt med at plastikken nedbrydes. Flere undersøgelser har vist, at BPA kan efterligne østrogen i kroppen. Der er dog ingen afgørende beviser for, at BPA har en langsigtet virkning på menneskers sundhed.

Nogle forskere hævder, at frigivelsen af BPA under graviditet ændrer den seksuelle udvikling og hjernens kemi hos fosteret. Tredje generations virkninger kan også forekomme, fordi pigebørn former deres æg, mens de er i livmoderen. Babyer og småbørn er særligt sårbare over for virkningerne af BPA, fordi deres organer og hjerne er under stadig udvikling. Hos unge og præpubertære børn, kan kemikaliet øge risikoen for kræft, immunforsvar ineffektivitet, indlæring og adfærdsstyrrelser, autisme og fedme. Selv om nogle forskere mener at et lavt niveau af BPA ikke skaber nogen målelige ændringer, har de fleste undersøgelser været udført på dyr. Men et kemikalie, som udgør en risiko for babyer

eller som øger sandsynligheden for sundhedsproblemer senere i livet, bør man være varsom med.

Sikkerhedsforanstaltninger

The Consumer Product Safety Commission og Greenpeace anbefaler følgende skridt for at reducere eksponeringen for potentielt skadelige stoffer:

- Kassér alle artikler, der indeholder BPA og anvend sikrere alternativer såsom flasker af glas eller en uigennemsigtig mindre skinnende sikrere plast
- Brug flasker af polyethylen, polypropylen og polyamid, som er fri for polycarbonat
- Kassér ridsede, plettede eller beskadigede flasker
- Undgå at hælde varmt vand direkte på flasker og hold dem ude af direkte sollys
- Undgå opvask, sterilisation eller mikrobølgeovn. Øget varme kan forårsage udskilning af kemiske stoffer i drikken
- Se i bunden af flasker efter de trekantede numre 2, 4 eller 5 (# 2, # 4 eller # 5), som er BPA-fri
- Undgå plastik med nummeret 3 (# 3) i genbrugs- trekanten
- Se efter 'PVC-fri' etiketter på blødt plastik legetøj
- Undgå at give babyer blødt plastlegetøj beregnet for ældre børn - disse er mere tilbøjelige til at indeholde phthalater eller BPA
- Brug "certificerede" økologiske børneplejeprodukter uden farlige kemikalier eller undgå dem helt
- Tjek websites såsom Greenpeace (www.greenpeace.org.uk), the Green Guide (www.thegreenguide.com), Friends of the Earth (www.foe.co.uk) for lister over produkter, som bør undgås som virksomheder med et godt ry.
- Tjek forbrugerwebstedet (www.consumerreports.org) for oplysninger om kemiske tilsætningsstoffer

Selv om den kemiske eksponering er meget lav, giver det mening at begrænse brugen af baby hudplejeprodukter, legetøj og flasker, der kan indeholde potentielt skadelige stoffer. Selv om der ikke er behov for at fjerne alt, bør forældre være på vagt, især når det kommer til babyer, der vil være udsat for den største risiko.